

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

ASCULTAREA CHEMĂRII DIVINE, LUAREA CRUCII ȘI URMAREA LUI HRISTOS

DUMINICA DUPĂ ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI

(Luarea crucii și urmarea lui Hristos)

† SF. IER. IOSIF CEL NOU
DE LA PARTOȘ,
MITROPOLITUL BANATULUI;
† SF. MARE MC. NICHITA
ROMANUL;
† SF. IER. VISARION,
ARHIEPISCOPUL LARISEI

După ce duminica trecută ne-a fost pus înaintea un fragment evanghelic din convorbirea lui Iisus cu Nicodim (Ioan 3, 13-17), în care acesta a fost încredințat că Hristos este, în același timp, Dumnezeu și Om, și după ce ieri, 14 septembrie, ne-am gândit la Crucea Domnului, astăzi, în Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci, Sfânta noastră Biserică, în înțelepciunea Ei, ne cere să ne gândim la crucea noastră, a fiecăruia dintre noi, și la urmarea deplină a lui Hristos

pe calea vieții noastre pământești, spre dobândirea vieții veșnice în Împărăția cea cerească.

Luarea crucii și urmarea lui Hristos” presupune, în primul rând, ascultarea chemării lui Dumnezeu, respectarea poruncilor Lui și a rânduielilor dreptei noastre credințe ortodoxe. Rânduielile bisericești, Sfintele Taine, ierurgiile și alte acte ale evlaviei ortodoxe sunt forme ale urmăririi lui Hristos, sunt mărturii ale păstrării credinței celei adevărate. Fără Sfintele Taine nu se poate urma lui Hristos, nu se poate lua și purta crucea. Fără Sfânta Taină a Pocăinței, fără Sfânta Liturghie, fără Sfânta Euharistie, fără cinstirea sfinților, a icoanelor și a Crucii nu se poate urma lui Hristos.

De aceea, tot cel ce-și pune nădejdea în Sfânta Cruce și o cinstește cum se cuvine, potrivit învățaturii Bisericii noastre, se împărtășește de binecuvântarea lui Dumnezeu, după cum cel ce fuge de ea, cel ce nesocotește puterea ei sfințitoare și mântuitoare, acela se va îndepărta de Dumnezeu și va fi privat de binecuvântarea Sa.

Însuși Mântuitorul Hristos subliniază acest aspect, într-o manieră profetică, în pericopa evanghelică de astăzi: „Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui Său, cu sfinților îngeri” (Marcu 8, 38). „Neamul desfrânat” despre care se face vorbire vizează pe cei care nu ascultă și nu

răspund pozitiv chemării divine, pe cei îndepărtați de Dumnezeu, pe cei infideli lui Dumnezeu, pe cei ce renunță la Cruce și, implicit, la a-L mărturisi pe Hristos și a-I urma, și pe cei care ezită sau refuză să se lepede de sinele propriu, în sensul renunțării la tot ceea ce-i păcătos, vicios și distructiv în viața lor.

A-I urma lui Hristos înseamnă a trăi în conformitate cu Evanghelia Sa, a trăi în El, cu El și pentru El. De aceea, Mântuitorul le-a atras atenția ascultătorilor Săi, spunându-le că după felul cum Îl mărturisesc, vor fi și ei mărturișiți dincolo, „căci Fiul Omului va să vină întru slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele sale” (Matei 16, 27).

Această atenționare ne vizează implicit și pe noi, creștinii ortodocși de astăzi. Și noi suntem datori să fim buni cinstitori ai

Crucii Domnului, vrednici purtători ai propriei cruci și mărturisitori și împlinitori ai Evangheliei. Sărbătoare de sărbătoare, duminică de duminică, fiecare dintre noi ne facem părtași, ca și astăzi la Sfânta Liturghie, chemării divine de a ne lua crucea și a-L urma pe Hristos pe calea mântuirii sufletelor noastre.

Să ne rugăm, așadar, Bunului Dumnezeu să ne ajute, cu harul Său dumnezeiesc, să ne învrednicim a ne lua și purta fiecare crucea potrivită, și a-I urma Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu responsabilitate și fidelitate, păstrând astfel nealterate dreapta credință a Bisericii și învățăturile Ei sfințitoare și mântuitoare.

„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim”. Amin! ✝

Arhid. Marinela Laurențiu Marcu

SFÂNTUL IERARH IOSIF CEL NOU DE LA PARTOȘ, MITROPOLITUL BANATULUI

Iacob a intrat în monahism în Măn. Maicii Domnului din Ohrid (Ohrida), sub numele de Iosif, fiind hirotontit ieromonah la vârsta de 20 de ani. A viețuit în mai multe mănăstiri din Muntele Athos: Pantocrator, Vatopeia, Xiropotamu, devenind chiar egumen al Măn. Cutlumuș. De asemenea, a fost egumen și al Măn. Sf. Ștefan din Adrianopol.

Din anul 1650 ocupă scaunul vacant al Mitropoliei Timișoarei și Banatului, pe care cu cinste o păstorește. În anul 1653 se retrage de bunăvoie la Măn. Partoș, unde mai trăiește câțiva ani. În anul 1656 se mută la veșnicele locașuri, în ziua sărbătorii Adormirea Maicii Domnului. Lespedea care-i acoperea mormântul a fost identificată la începutul secolului trecut ca având următoarea inscripție: „Prea Sfințitul Iosif cel Nou, fost Mitropolit al Timișoarei”.

Drept mărturie asupra sfințeniei lui avem o însemnare de pe un Minei slavon din 1529: „Această carte este a Mitropolitului Kir Iosif al Timișoarei la anul 1655... care de bună voie a părăsit eparhia, retrăgându-se la mănăstirea Partoș, unde a trăit câțiva ani și apoi s-a mutat la viața veșnică unde se odihnesc sfinții”. În anul 1929 preotul Bizerea scria că „încă de pe când trăia se bucura de faima unui adevărat sfânt, iar după moarte a lăsat în popor și între călugări amintirea unui Sfânt adevărat”.

Patronul pompierilor români

În Ziua Sf. Ap. Petru și Pavel, pe când mitropolitul săvârșea Sfânta Liturghie de hramul unei vechi biserici din Timișoara, a izbucnit un mare foc în partea de apus a orașului. Vântul puternic a întins repede pârjolul în tot orașul. Mulți au pierit atunci în flăcări, iar groaza îi cuprinsese pe toți. Sfântul Iosif, văzând prăpădul, a ieșit în fața bisericii luând cu sine Sfintele Taine și căzând cu fața la pământ și cu toată puterea sufletului său a cerut îndurare lui Dumnezeu ca să scape cetatea de prăpăd. Deodată a început o ploaie torențială ce a durat câteva ore, până când s-a stins cu totul focul nimicitor. Mergând Sfântul acasă, s-a închis în chilie sa și timp de trei zile nu a mai ieșit. Când s-a arătat din nou în lume, iată că pe dosul palmei lui de la mâna stângă îi apăruse semnul sfintei cruci, ca și când ar fi fost ars cu fierul înroșit. Semnul acesta a rămas pe mâna Sfântului până la sfârșitul vieții lui,

**Acest ierarh sfânt
și purtător de Dumnezeu,
Iosif cel Nou de la Partoș,
s-a născut pe la anul 1568,
în orașul Ragusa Dalmației,
dintr-o familie de creștini.**

**Tatăl, Giovanni Fusko,
era originar din Veneția,
stabilit însă în Ragusa.**

**Mama sa, Ecaterina,
era originară din Grecia
din insula Limnos.**

**Din botez se numea Iacob.
Rămânând orfan de mic,
mama sa i-a dat
o creștere aleasă,
iar la vârsta de 12 ani
a fost trimis la Ohrida
să învețe carte.**

pentru aducerea aminte a marii milostiviri a Lui Dumnezeu.

Deci Sf. Iosif cel nou de la Partoș a salvat prin rugăciunile sale Timișoara în anul 1652, iar pentru această minune, Corpul Pompierilor Militari l-a ales ocrotitor al celor care luptă cu flăcările. Hotărârea a fost ratificată prin decizia Sfântului Sinod din februarie 1997.

Sf. Iosif era tare în credință, înțelept la cuvânt, blând la inimă și neadormit în rugăciune. A făcut și unele minuni spre lauda lui Dumnezeu și alinarea suferințelor unor credincioși, punând mâinile pe capul lor și rugându-se pentru ei.

Minuni la mormântul Sfântului Iosif cel Nou

Tradiția spune că fiica judei Timișoarei, Marcu Muțiu, s-a vindecat de boală la mormântul sfântului și drept mulțumire tatăl va construi lângă biserică de lemn una din piatră, în stil baroc, care există și astăzi.

Zeci, sute de alte minuni au avut loc la mormântul Sf. Iosif cel Nou, consemnate în parte de egumenul Nichifor: „Iar de aici înainte oi povesti pe scurt minunile despre care am mai aflat că s-au săvârșit la mormântul lui; unele însemnate am aflat în scrisuri sau pe sfintele cărți ale mănăstirii, altele din gura unor bătrâni care le-au știut”.

Vom aminti doar una dintre ele: în anul 1685, la Sf. Marie Mică, neguțătorul Pavel Grecu din Timișoara s-a vindecat la mormântul Sf. Iosif de lepră. Pavel Grecu dă o declarație scrisă în fața

egumenului Ilarie al Măn. Partoș că în neguțătoria lui „peste mările grecești, până la marea cea moartă, beteșug greu de moarte adus-am, lepră ce se cheamă”. Neputându-se vindeca, „în post și în rugăciuni” a stat 6 săptămâni la mormântul Sf. Iosif, rugându-se fierbinte. În a 40-a zi i s-a arătat Sfântul în vis, poruncindu-i să se scoale, să iasă la lume că s-a făcut sănătos. „Iar când m-am trezit din vis și am ieșit între frați s-au mirat toți că nu mai am semnele beteșugului și sănătos am fost și am mers toți la sfânta biserică și slujbe de mulțumire făcut-am Sfântului Iosif”. Încheind șirul minunilor și arățărilor vindecărilor celor minunate săvârșite în viața lui de Sf. Iosif cel Nou, care a fost mitropolit al Timișoarei, smeritul Nichifor scrie: „Iar au mai fost și alte tămăduiri multe și mai mărunte pe care nu le-am mai înșirat aici, dar le-am scris pe cele mai minunate pentru ca cei care vor citi să cunoască cea fără de margini putere a Domnului, Care pe cei aleși îi acopere cu darurile Sale cele minunate și răsplătește pentru faptele și cugetul lor curat în vecii vecilor. Amin”.

La 28 februarie 1950 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române hotărăște canonizarea Sfântului Iosif cel Nou de la Partoș - cu zi de pomenire 15 septembrie - și strămutarea moaștelor sale din biserică Măn. Partoș în Catedrala Mitropolitană din Timișoara. Canonizarea solemnă a avut loc în zilele de 6-7 octombrie 1956 la Timișoara. ❀

SFĂTUIRE A PĂRINTELUI SOFIAN BOGHIU PENTRU CEI CE SE SPOVEDESC

De aceea, cu toții am păcătuit, de la vârsta de șapte ani, de când ni se țin în seamă păcatele, de către Dumnezeu; cu toții, bărbați și femei, tineri și bătrâni, bogați și săraci, preoți și călugări, toți suntem prinși de lepra păcatului. Nimeni nu poate spune că nu a făcut păcate, căci este mincinos, cel ce ar spune așa. Păcate fac și copiii până la șapte ani, dar nu li se țin în seamă lor de către Dumnezeu, ci acele păcate cad asupra părinților lor și asupra aceluia care îi împing la rele și nu-i învață binele. Să ne întoarcem la Tatăl cu căință și cu lacrimi, mărturisindu-ne așa: „Tată, greșit-am la cer și înaintea Ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău.” Și dacă aducem lacrimile pocăinței și zdrobirea inimii noastre, așa cum s-a căit Petru, cu lacrimi amare, și să ne pară rău din adâncul inimii. Căința noastră să nu fie de moment ci să ne căim ca Petru, toată viața noastră, până la sfârșit și să vedem pururi păcatele noastre înaintea ochilor noștri.

Spovedania adevărată trebuie deci să se facă cu acest gând serios și cu hotărârea de a nu mai păcătui, adică să urâm atât de mult păcatul, încât mai bine să preferi să mori decât să mai păcătuiești.

Spovedania trebuie făcută fără să te rușinezi a spune păcatul așa cum l-ai făcut, adică arătând toată gravitatea lui. Să spui toate năvaurile tale și să nu arunci vina pe unul sau pe altul, ci să te osândești pe tine însuși înaintea lui Dumnezeu și a preotului și să-i arăți toate rănilor păcatului.

Spovedania s-o faci toată odată, adică să nu spui unele păcate la un preot și altele la altul, de frică să nu te oprească de la Împărtășanie, fiindcă mare greșală faci; căci păcatele pe care le știi și nu le spui de rușine sau din altă pricină, ți se dublează și mai bine nu te-ai fi spovedit decât să faci un asemenea păcat. Să știi deci, că numai păcatele cele mici și cu totul neînsemnate ți se iartă la spovedanie, dacă nu ți-ai adus aminte cu niciun chip de ele; dar păcatele cele mari, este imposibil să le uite cineva, pentru că îl muștră conștiința și i le amintește mereu.

Să știi că **POCĂINȚA** este una din cele șapte Sfinte Taine, deopotrivă cu Taina Sfântului Botez.

Această Taină a Pocăinței sau a Sfintei Spovedanii cuprinde: **CĂINȚA** sau zdrobirea inimii; **SPOVEDANIA** tuturor păcatelor, fără nici un fel de ocolire; **CANONUL** care trebuiește neapărat făcut.

Toți cei ce am primit Taina Sfântului Botez ne numim creștini, căci ne-am spălat de păcatul strămoșesc și ne-am făcut fii – după dar - ai lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos. La Botez, ne-am lepădat de satana și de toate lucrurile lui, dar, cum mai toți am fost botezați de mici și nu prea am știut noi atunci ce mare importanță are botezul asupra sufletului și a trupului nostru, am început să uităm datoriile noastre către Dumnezeu și ne-am lăsat prinși de valurile vieții, care ne-au cufundat în marea păcatelor, făcând o mulțime de nelegiuiri și chiar înecându-ne în tot felul de păcate.

Duhovnicul este dator să dea canon celui ce se spovedește, după păcatele și după puterea celui ce s-a spovedit, ca să se poată vindeca, făcând canonul. Iar, dacă duhovnicul nu ți-a dat canon, ești tu dator să te canonisești singur, frate, ca Zaheu, ca Maria Egipteanca sau ca alți păcătoși, care prin canon s-au spălat și s-au curățat de întinăciunea păcatelor.

DEZLEGAREA PĂCATELOR se face cu darul Sfântului Duh, prin preotul duhovnic căruia i s-au dat cheile de a lega și dezlega păcatele oamenilor.

Mai înainte de a merge la spovedit să-ți aduci aminte dacă ești supărat cu cineva și nu l-ai iertat din inimă pe acela care ți-a greșit. Dacă tu l-ai rugat de iertare prin salutări și prilejuri bune, dar el nu vrea să-ți răspundă, păcatul este al lui, iar dacă tu l-ai iertat din inimă, tu poți să te spovedești liniștit.

Să știi că, dacă îți lipsește una din cele patru părți ale acestei Sfinte Taine, adică părerea de rău din inimă, sau spovedania curată, ori facerea canonului, sau dezlegarea de către preot, tu nu ai folos din spovedanie.

Este de neapărată trebuință să căutăm pe cel mai iscusit duhovnic.

Scrieți pe hârtie păcatele pe care știți sigur că le-ați făcut (n.r. – după un

îndrumar de spovedanie). Și este bine să faceți această spovedanie amănunțită, nu în ajun de sărbători mari sau când preotul are servicii multe de făcut, ci să căutați timpul când el este mai liber. Păcatele pe care le-ai spus odată și nu le-ai mai repetat să nu le mai spui din nou, mai ales dacă ai făcut și canon pentru ele.

Schimbarea duhovnicului nu se face decât în cazul în care: 1) afli că duhovnicul tău a fost caterisit; 2) duhovnicul a murit; 3) când el îți poate fi o pricină de sminteală; 4) când duhovnicul tău este neputincios și ispitit de persoana ta ești dator fără întârziere să nu-l mai vezi niciodată.

Foarte mult contează spovedania sinceră pe care o faci în fața lui Dumnezeu și a duhovnicului tău, căci preotul este numai un martor că tu ai spus aceste păcate. Deci, după ce ți-ai întocmit lista cu păcatele pe care le-ai scos din cartea aceasta, pregătește-te dacă se poate și cu ceva post și rugăciune, apoi citește-ți singur păcatele, în odăița ta, în fața Sfintelor Icoane, cu candela aprinsă și spune-le lui Dumnezeu cu lacrimi, cu metanii câte poți. *(Părintele Sofian Boghiu - Sfătuire către cei care se spovedesc/ text parțial) ❖*

SFÂNTUL PREOT MUCENIC ILARION FELEA

Duhovnic și profesor de teologie, slujitor al altarului implicat în viața socială a vremii și curajos apărător al Ortodoxiei în timpul regimului comunist, Părintele Ilarion Felea pleca la cele veșnice, în închisoarea de la Aiud, la data de 18 septembrie 1961, după aproape trei ani de temniță, ca un martir al Bisericii și Neamului. Ședința Sinodului din 11-12 iulie 2024 aprobă propunerea Mitropoliei Banatului de a-l canoniza cu titlatura: „Sfântul Preot Mucenic Ilarion Felea” și cu zi de cinstire 18 septembrie.

S-a născut la 21 martie 1903 în numeroasa familie a preotului Ioan Felea din localitatea hunedoreană Valea Bradului. După școala primară din satul natal, tânărul Felea a urmat Gimnaziul din Brad, Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, respectiv Liceul „Moise Nicoară” din Arad, unde a obținut bacalaureatul.

În 1922 s-a înscris la Academia Teologică din Sibiu, pe care a absolvit-o în 1926. A continuat să se perfecționeze, urmând Facultatea de Litere și Filosofie din Cluj și Facultatea de Teologie din București, unde a obținut licența (1932), apoi doctoratul (1939). În 1927 a fost suplinitor la Liceul „Avram Iancu” din Brad, iar la 26 iulie 1927, în capela Reședinței mitropolitane din Sibiu, a primit darul preoției prin mâinile Mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului.

A ajuns preot în satul natal, unde a slujit vreme de trei ani. În data de 31 august 1930 a fost ales preot pentru Parohia Arad-Șega, unde, timp de nouă ani, a construit o biserică și o comunitate de creștini. În 1937 devine suplinitor la Catedra de Dogmatică a Academiei Teologice din Cluj. Un an mai târziu, este chemat de Episcopul Andrei Magieru ca profesor titular de dogmatică, apologetică și mistică la Academia Teologică din Arad. Pentru o perioadă a predat morală și omiletică.

Apreciat de chiriarhul arădean pentru capacitatea misionară, pastorală și învățătoarească, la 1 iunie 1939, preotul Felea este transferat la Parohia Arad-Centru, Catedrala eparhială. Alături de misiunea pastorală și învățătoarească, preotul Felea este însărcinat de către chiriarh cu misiunea publicistică, în calitate de director al foii eparhiale „Biserica și Școala”. Se dovedește un slujitor dedicat, după cum arată în jurnalul său, atunci când relatează despre slujba de Înviere din anul 1944 (16 aprilie): „S-adatalarma. Deteamabombardamentelor anglo-americane, poporul a părăsit

catedrala în proporție de patru cincimi, împreună cu corul. A rămas clerul de altar, îngenunchat în rugăciune – moment neuitat de rugăciune. După o mică pauză, Liturgia a continuat până la capăt, deși alarma a ținut de la ora 11:00 la 12:30. [...] Au fost Paști unice, cu alarmă în nopțile și înainte și după Înviere”.

Deși nu și-a dorit să se angreneze în vâltoarea scenei politice a României, părintele Felea a intrat în organizația legionară, în urma presiunilor celor care dețineau puterea politică în toamna anului 1940, explică istoricul Adrian Nicolae Petcu. El a acceptat să intre în legiune, după cum avea să spună într-o declarație din 1949, „la stăruința unor prieteni și mai ales cu intenția de a se folosi de prestigiul meu spre a opri greșelile pe care le făceau atunci legionarii”. De altfel, fiind prea ocupat cu slujirea la catedrală și misiunea didactică de la academie, părintele Felea nici nu a activat, după cum spunea: „Nu am depus nici o activitate legionară. Speram să-mi spun cuvântul în privința intrărilor și jafurilor de prin case, dar n-am avut nici un prilej, nici cui să-i vorbesc”.

Suspectat de o posibilă activitate legionară, în martie 1945 este arestat de Siguranța din Arad și internat în lagărul de la Caracal. La 15 august 1945 este eliberat, dar filat permanent de Siguranță. Episcopul Andrei îl reîncadrează ca slujitor la catedrală și îl numește rector al Academiei Teologice (1 iulie 1947-1948).

Deseori, părintele Felea este denunțat la

Siguranță pentru predici interpretate ca rostiri împotriva regimului, cum ar fi: „S-a manifestat, prin cuvântarea sa, contra actualului regim, îndemnând populația la solidarizare în jurul Bisericii, arătând că în toate timpurile grele, ca și azi, Biserica a fost și este aceea care nu s-a abătut nici un moment de la tradiția sa”.

În noaptea de 5 spre 6 ianuarie 1949, părintele Felea a fost arestat și condamnat apoi la 1 an închisoare corecțională, pentru „omisiune de denunț”.

La 25 septembrie 1958 este arestat din nou, implicat fiind într-un scenariu țesut de Securitate, ca parte a unei așa-zise conspirații împotriva regimului. Condamnat la 20 de ani de temniță grea pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare” și la alți 20 de ani pentru „uneltire contra ordinii sociale”, este transferat la Gherla, apoi la Aiud (februarie 1960). Refuză să participe la reeducare. La 18 septembrie 1961 trece la cele veșnice în temnița Aiudului, neacordându-i-se intenționat asistență medicală în cazul ocluziei intestinale de care a suferit. Va muri, deci, cu zile. Trupul său a fost îngropat fără cruce, iar locul exact al mormântului nu este cunoscut.

Părinții Ilarion Felea și Dumitru Stăniloae au fost duhovnicii deținuților de la Aiud. Mai târziu, Părintele Stăniloae spunea că Părintele Felea îl întrecea din punct de vedere al vieții lăuntrice: „Eu am tradus Filocalia, dar el a trăit-o”. De altfel, asemănările între viețile, lucrările și caracterul celor doi sfinți sunt izbitoare. ✝

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 15-22 SEPTEMBRIE 2024

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 15.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci (Luarea crucii și urmarea lui Hristos) Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 18.09	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 20.09	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 21.09	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 22.09	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 18-a după Rusalii (Pesceuirea minunată) - Utrenia, Sf. Liturghie